

Jalutuskäik Tartus

Jalutuskäik, mis jätab
Tartu kauaks
sinu südamesse põksuma!

- 1 "Jalutuskäik Tartus" peatus
- 4 muu märkimisväärne koht
- kaugemal asuv koht
- 200 m kaugus kohani
- ☺ baar, kohvik, publi, restoran
- WC avalik tualettruum
- P autoparkla
- 🚲 rattaringluse parkla
- 🚏 bussipeatus

Tartu on ideaalse suurusega linn, kus ükski jalutuskäik pole pikk või igav. Igal sammul saadavad jalutajaid elurikkust täis pargid, kohvilõhnast pakatavad kohvikud ning põnevad märkamised ajaloo, kultuurist, arhitektuurist ja linnast, mis on kujundatud inimestele.

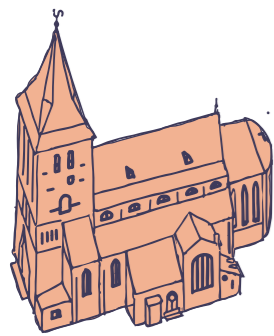
Jalutuskäik südalinna seob kokku kõik selle, mille üle tunneme Tartus ääretult uhkust, ja soovime, et seda saaks kogeda iga tartlane ja Tartu külaline. Loodame, et jalutuskäik annab sulle Tartu elust nii hea ülevaate, et tunned viivitamatult soovi jagada seda ringkäiku oma sõpradele.

Kõnni piki meie soovitatud rada ➤ ➤ ➤, et läbida umbes nelja kilomeetri ja kahe tunni pikkune jalutuskäik. Või pane huvi pakkuvatest peatustest kokku omaenda jalutuskäik!

Lähme jalutama!

- 1 Juba 1780. aastatel ehitatud **Tartu raekoja** ruumides on ajalooliselt tegutsenud ka vangla ja vaekoda. Täna toimetavad raehoones Tartu linnavalitsus, linnavolikogu, infokeskus ja külastuskeskus.
- 2 Raeplatsilt leiab skulptuuri "**Suudlevad tudengid**", mis on Tartu üks tuntuim sümbol. 1951. aastal ehitatud purskkaevu täiendati suudlevate tudengite skulptuuriga aastal 1998. Selle autor on Mati Karmin.
- 3 **Viltune maja**, milles tegutses püüasukana **Tartu Kunstimuuseum**, on tuntud oma isemoodi omaduse poolest. Maja kalle on lausa 5,8 kraadi, mis on suurem kui Pisa tornil.
- 4 Südalinna ja Ülejõe linnaosa ühendab jalakäijatele ja ratturitele mõeldud **Kaarsild**, mis ehitati aastatel 1957-1959 endise Kivisilla kohale. Nii mõnigi Tartu tudengite hulljulge ja lõbus ettevõtmine on seotud just Kaarsillaga.
- 5 Kaarsilla kõrval paikneb eestluse eestvedajate ja ajalehe Eesti Postimees toimetajate **Lydia Koidula ja Johann Voldemar Jannseni mälestusväljak**. Skulptuuride autorid on Mare Mikoff ja Bruno Kadak.
- 6 **Tänavakunstigalerii Kaarsilla all**, kust leiab ühe teose kunstnik Kairolt ja Edward von Lõnguse töö "President Pätsi mitu nägu".
- 7 **Kultuuribaar ja kohvik Naiiv** on unikaalne ja hubane lokaal Emajõel, mis tegutses päevasel ajal romantilise jõevaatega kohvikuna. Öhtuhämaruses saab Naiivist aga melu täis baar, kus mängivad nädalalõppudel muusikat linna kõige toredamad DJ-d.
- 8 **Linnasalu Vabaduse puiestikus** on osa Euroopa kultuuripealinn Tartu 2024 projektist "Kureeritud elurikkus", mille eesmärk on tuua Tartu parkidesse rohkem linlasi ja suurendada looduslikku elurikkust. Puiestikule hajutatud lamapuit pakub väärt elupaiku putukatele.
- 9 **Tänavakunstigalerii Vabaduse silla all**, mida täiendavad tänavakunstnikud järjepanu.
- 10 Üle kolme hektari suurusel alal laiuv **Tartu Ülikooli botanikaaed** on kodus rohkem kui 600 erinevale taimeliigile. Kindlasti tasub botanikaaias uudistada 22-meetrist palmihoonet, mis on Baltikumi suurim kasvuhoone!
- 11 Vanas gümnaasiumihoones otse botanikaaiast vastas tegutses **Tartu Uus Teater**, mille mängukavast leiab uut moodi lähenemisega lavastusi. Lisaks pakub kultuurikvartalis õhtusi elamusi ning kontserte **Genialistide Klubi**.
- 12 **Saiapalee Tüümian** on väike pagarikoda, kus valmistatakse kõik tooted kohapeal puhtast toorainest. Valikus on nii saiakesi, kringleid, kooke, makroone kui ka väga head kohvi.
- 13 **Eesti Spordi- ja Olümpiamuuseum** pakub rohkelt teadmisi ja tegemisi igas vanuses spordisõpradele. Eriti põnevad on muuseumi käed-külge-atraktsioonid nagu legendaarsetele spordiarenidele viiv virtuaalreaalsus, interaktiivne korvpallinurk, retrotuba, kommentaatorite nurb ja ajalooline võimla.

14 Jaani kiriku vanimad osad pärinevad 14. sajandist. Kirik oli keskaegses Euroopas tuntud oma terrakotafiguuride poolest, mida leiab nii kiriku fassaadi ülaosast kui ka siseruumist. Lisaks jumalateenistustele toimuvad kirikus ka mitmed suuremad Tartu muusikasündmused.

15 Tartu Mänguasja- muuseumi põhioone kuulub Tartu vanimate säilinud puitehitiste hulka. 1998. aastal sai maja mänguasjamuuseumi asupaigaks, mis pakub rohkelt rõõmu lastele ja vahvaid äratundmishetki ka suurematele külalistele.

16 Tartu Ülikooli asutaja, Rootsi kunagise kuninga Gustav II Adolphi algne monument seisis ülikooli peahoone taga aastatel 1928–1950. Taastatud monumenti avasid 1992. aasta aprillis Rootsi kuningas Karl XVI Gustav ja kuninganna Silvia.

17 Elektriater on Tartu ainus väärtfilmikino ja keskendub peamiselt Eesti ja Euroopa mängu- ja dokumentaalfilmidele. Algselt ehitati hoone 1860. aastal luteri kirikuks ning selles on tegutsenud ka raamatukogu.

18 Tartu Ülikooli peahoone, mis on linna üks maamärkidest, õnnistati sisse 1809. aastal. Alates sellest ajast tähistatakse kõiki ülikoolieli tähtsamaid sündmusi peahoone aulas. Tänu heale akustikale toimub aulas ka mitmeid kontserte ja konverentse.

19 Vaid mõne sammu kaugusel ülikoolist tegutseb **kohvik Werner**, mis on Eesti üks vanimaid kohvikuid. Werner on läbi aegade olnud meelispaik Tartu haritlastele ja eriti populaarne Tartu Ülikooli õppejõudude ja tudengite seas.

20 Pirogovi plats on populaarne kohtumispaik nii tudengitele kui vabameelsetele. Platsile on nime andnud Tartu Ülikooli professor Nikolai Pirogov (1810–1881), kes rajas nüüdisaegse välikirurgia ning võttis kasutusele eeternarkoosi ja kipsmähise. Hea teada, et see on ka ainus park, kus võib avalikus kohas märtsist oktoobrini tarbida lahjat alkoholi.

21 Otse Toomemäe nõlval asub **Püssirohukelder**, mis täitis oma õiget funktsiooni 19. sajandi alguseni. Hiljem sai keldri omanikuks ülikool, mis rentis selle omakorda õilletööstur Schrammile. 19. sajandi lõpus kasutati keldrit ka maavärisemise ning magnetiliste nähtuste uurimiseks. Praegu asub püssirohukeldris menukas õllerestoran, mille lagi on 11 meetri kõrgune.

22 Lossi tänava tõusul kõrgub **Inglisid**. Silla Toomemäepoolisel küljel seisab 1802. aastal taasavatud ülikooli esimese rektori G. Fr. Parroti bareljeef ja ladinakeelne tekst "Otium reficit vires", mis tähendab: "puhkus kosutab jõudu".

23 Toomemäel asus varaseim eestlaste muinaslinnuse Tarbatu ning hiljem koos piiskopilinnuse ja toomkirikuga keskaegse Tartu piiskopiriigi keskus. 19. sajandi alguses rajas Tartu Ülikool Toomemäele pargi ja ülikoolihooned.

24 Toomkiriku ehitusega alustati juba 13. sajandil. See oli keskaja lõpus kogu vana Liivimaa üks suurimaid sakraalehitisi, kuid mis purustati Liivi sõjas.

Seoses ülikooli taasavamisega rekonstrueeriti toomkiriku kooriosa ülikooli raamatukogu tarbeks. Nüüd asub siin Tartu Ülikooli muuseum.

25 Kuradisild ehitati 1913. aastal Romanovite dünastia 300. juubeliks. Sild on üks väheseid 20. sajandi algusest säilinud betoonsildu.

26 Tänavakunstniku Edward von Lõnguse töö "Kannahabe ja nõiakütt".

27 Vana anatoomikum on klassitsistlik hoone Toomemäel, mis ehitati 1805. aastal Tartu Ülikooli arsti-teaduskonna õppehooneks. Anatoomikumi ajaloolisi meditsiinikolleksioone saab näha teaduskeskuses AHHA.

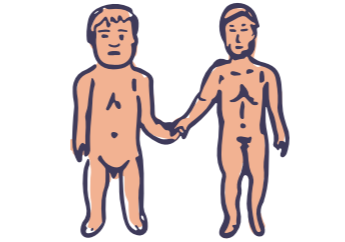
28 Tänavakunstigalerii, kust leiab muuhulgas Maari Soekovi töö "Ouroboros".

29 19. sajandi alguses rajatud **Tartu tähetorn** oli maailma astronoomia üks tähtsamaid keskusi. Nüüd saab tähetornis uudistada püsinahtust, proovida maailma parimat teleskoopi, loendada langevaid meteore ja õppida tähtkujusid. Alates 2005. aastast kuulub Struve geodeetiline kaar, mille üks mõõtmispunkt asub Tartu tähetornis, UNESCO maailmapärandi nimekirja.

30 Toomemäe vaateplatvormil saab puhata jalga ja uudistada Tartu südalinna veidi kõrgemalt.

31 Vilde ja Vine restorani ees asub iiri kirjaniku **Oscar Wilde** ja eesti kirjaniku **Eduard Vilde** skulptuur, mis kujutab lõbusat kirjandusajaloolist spekulatsiooni. Skulptuuri autor on Tiiu Kirsipuu.

32 Skulptuur "Isa ja poeg" sümboliseerib eri põlvkondade suhet, kus lapsed üha enam vanematest üle kasvavad. Tartust pärit skulptor Ülo Õun modelleeris "Isa ja poja" 1977. aastal, kujutades ennast ja oma imikueas poega.

33 1937. aastal ehitatud Tartu turuhoone on ainulaadne ja suurim turuks ehitatud hoone Eestis. Turu 70. sünnipäevaks paigaldati turuhoone ette **skulptuur "Pronksisiga"**, mis sümboliseerib rikkust ja kauplemist. Skulptuuri autor on Mati Karmin.

34 Emajõe-äärne ala on mõnus koht liikumiseks igal aastaajal, ent ärkab erilist ellu just suve hakul, mil ilmad on piisavalt soojad, et joosta, sõpradega piknikku pidada või lihtsalt mõtteid mõlgutada. Melu, muusika ja hea toit saavad kokku **Emajõe Riviera promenaadil**.

Teisel pool jõge võib näha ühte Tartu jõeäärset sümbolhoonet, kus on vaba aega veetnud mitu põlvkonda tartlasi. 1960. aastatel restoranina Kaunas avatud hoones asus vahepeal öökubi Atlantis ja nüüd on see kodus tantsukoolile Shaté.

35 Sajandeid on Tartu linna keskuseks olnud **Raekoja plats**, mille ajalugu ulatub muinasaega. Juba tollal kujunes peamiseks kauplemise kohaks raepplats, mis ühendas omavahel Toomemäel paikneva linnuse ja Emajõe-äärsed sadamad.

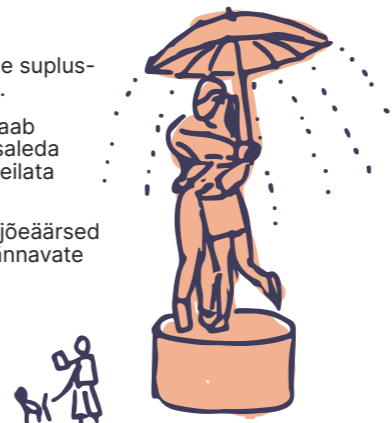

Üsna sageli leiab siit Tartu 2024 maamärgi. See tähistab Tartut ja Lõuna-Eestit 2024. aasta Euroopa kultuuripealinnana ning sellest on saanud üks Tartu populaarsemaid selfi või grupipildi tegemise kohti!

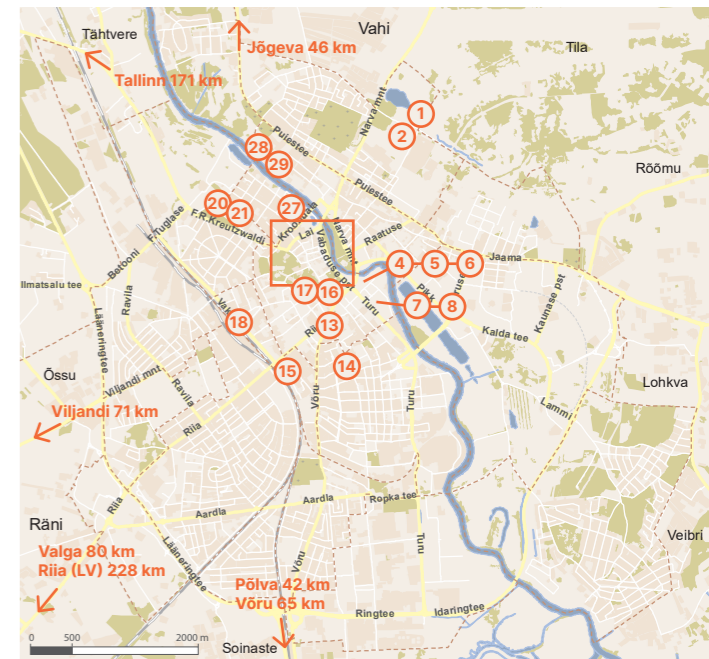

Veel märkimisväärsed kohti

- Eesti Rahva Muuseum** – uhinnatud muuseum, mis kajastab eesti kultuurilugu põnevalt ja kaasvalt.
- Tagurpidi Maja** – peadpööriv elamus.
- Tartu linnamuuseum** – muuseum, mis jutustab vana ja uue Tartu lugu.
- Tartu avaturg** – Emajõe kaldal tegutseval avaturul kaubeldakse peamiselt hooajaliste toidukaupade, aga ka lillede, istikute ja tööstuskaupadega.
- Tasku** – kaubanduskeskus.
- Tartu bussijaam** – kaug- ja maakonnaliinide väljumis- ja kohtumispaik.
- Teaduskeskus AHHA** – Baltikumi suurim. Tutvustab teadust, pakkudes kõigile avastamisrõõmu.
- Aura Keskus** – kogu pere veekeskus, millest leiab ujula, veepargi ja saunakeskuse.
- Kesklinna pargi mänguväljak** – Lõuna-Eesti kuppelmaastikust inspireeritud mängulinnak igas vanuses lastele.
- Tartu Kaubamaja** – kaubanduskeskus.
- Kvartal** – kaubanduskeskus.
- V Spaa- ja konverentsihotell** – sihtkoht spaamõnude otsijale, konverentside korraldajale ja maitseelamuste nautijale.
- Tartu Loodusmaja** – Tartu keskkonnahariduse keskus, mida ümbritseb avar ja liigirikkust täis park.
- Barlova** – Karlova ajaloolises puitlinnaosas paiknev armastatud kogukonnabaar.
- Aparaaditehas** – ajaloosündmus, mis ühendab loomingulised ettevõtjad, kunstnike stuudiod, disainerite ateljeed, kaubanduse ja meelelahutuse hea toiduga.
- Teater Vanemuine** – Eesti ainus kolmežanriline teater, mille mängukavast leiab nii draama- ja muusikalavastusi kui ka balletti.
- Tartu Ülikooli raamatukogu** – igal ajal tulvil teaduskirjandust ja tudengite.
- Tartu Raudteejaam** – ajalooline raudteejaam, kuhu saabuvad ja kust väljuvad rongid eri paikadesse üle Eesti.
- Ula** – Tartu üks väiksemaid baare asub Toomemäe veerel ja on eriti kuulud oma talvise lumebaari poolest.
- Tartu lauluväljak** – sümbolne paik, kus toimuvad kontserdid, laulu- ja tantsupeod, spordiüritused ja teatrietendused.
- A. Le Coqi Õllemaailm** – muuseum, kus saab aimu, milline nägi välja õlle tegemine vanasti ning kuidas on Tartus läbi aegade õlut valmistatud.
- Antoniuse õu** – südalinnas tegutsev kultuuri-, kunsti- ja käsitöökeskus.
- Tampere maja** ja **Uppsala maja** – Tartu vanimad puitmajad. Uppsala maja põhiosa valmis u 1720 ehk on üle 300 aasta vanune!
- Rüütli tänav** – melukas tänav vanalinnas, kust leiab rohkelt kohvikuid ja baare.
- Linnamüür** – säilinud lõik Tartu keskaegset linnasüdat ümbritsenud kahe kilomeetri pikkusest ja kahe meetri paksusest müürist.
- Käkk** on värvikate majadega Supilinnas paiknev saiakohvik, millest saab õhtuti hubane baar nimega **Mülä**.
- Emajõe linnaujula** – populaarne suplus- ja suvituskoht Emajõe vasakkaldal.
- Lodjakoda** – teemapark, kus saab oma silmaga näha lodja ehitust, osaleda töötubades ja ekskursioonil ning seljata lodjal mööda Emajõe.
- Tartu Ülikooli Delta keskus** ja jõeäärsed trepid – linnaloodust ja Emajõe fännivate tartlaste meelispaik.
- Tartu Linnaraamatukogu** – kõigile linlastele ja linna külalistele mõeldud rikkalik lugemispeisa ja kirjandussündmuste toimumiskoht.

Jalutuskäik Tartus (viimati uuendatud juunis 2023) **Väljaandja:** SA Tartumaa Turism **Disain ja illustatsioonid:** © Kalle Paas 2023 (@sketchingpaas) **Trükikoda:** Paar

Visit Tartu

www.visittartu.ee

@visittartu
Facebookis, Instagramis.

Tartu Külastuskeskus
asub raekojas **1** (Raekoja plats 1a)
telefon (+372) 744 2111

Leia sündmusi ja tegevusi Tartus ja Lõuna-Eestis

kultuuriaken.ee

Jaga oma elamusi, kasutades

#visittartu #tartu2024

Ühistransport

Info bussiliinide ja sõiduplaanide kohta leiab aadressil www.peatus.ee või mobiilirakendusest **Tartu bussiajad**.

Linnaliinibussis asuvast tuvastist saab osta tunnipileti nii pangakaardi viipemaksega, Tartu bussikaardiga kui ka mitmete teiste Eesti ühistranspordikaartidega. Rohkem infot eri piletitüüpidest leiab aadressilt tartu.pilet.ee.

Rattaringlus

Tartu rattaringlus on avalik iseteenindusega rataste kasutamise süsteem enam kui 750 rattaga ja u 100 rattaparklaga. Info ja piletid: ratas.tartu.ee.

Ühistransport üle Eesti ja Riiga

Maakonna- ja kaugliinide info ja sõiduplaanid leiab aadressilt www.peatus.ee. Bussipiletite eelmüük toimub aadressil www.tpilet.ee ja **Tartu bussijaamas 5** (Turu 2). Reisirongiliinid, sõiduplaanid ja piletit eelmüügi leiab www.elron.ee ja **Tartu raudteejaamas 17** (Vaksali 6).

Värskeima teabe saamiseks vaata kohtade, asutuste või teenusepakkujate ametlikke kodulehti. Soovime sulle suurepäraselt Tartust viibimist!

visit **TARTU**

Tartu 2024
Euroopa kultuuripealinn